

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Ambrosii Calepini Dictionarivm Vndecim Lingvarvm

Calepino, Ambrogio

Basileae, 1616

S ante P

[urn:nbn:de:bsz:31-107476](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-107476)

Spongia, f. p. diminutivum à spongia, quo nomine etiam significatur quoddam squamatim compactum è cynorrhodi ramis parvis spongia modo dependens. *arabidus*. Plin. lib. 25. cap. 2. Alias apud autores cynorrhodi una medicina erat, spongiolæ quæ in medijs spinis ejus nascitur, et are cum medicis alopecias capitis explet. Spongiolæ radiculæ asparagorid inter se implicatæ. Col. lib. 11. cap. 3. Sulci autem inter se pedali mensura distantes sunt non amplius do drantalis altitudinis, in quam ita spongiolæ deprimuntur, ut facili superamplosa terra germinent.

Spongiosus, adjct. Quod similitudinem spongiæ habet. [*arabidus*. Gall. *Spongiosus*. Ital. *Spongioso*. Ger. *Schwammig*.] *tu d'ant* *liber* *et* *un* *schwam*. Hisp. *Sponjoso*, i cosa a manera de esponja. Pol. *Dyorko wazamieki saka gebka*. Vng. *Pala Ghobz Zb. m. Ang. That is lyk a sponge*.] Plin. lib. 11. cap. 37. Idcirco pulmo spongiosus.

Spongiare, significat spongia extergere, quo frequenter utitur Apicius. *danar* *z* *z* *z*.

Spongiatores, Qui spongiæ captant. *arabidus* *z* *z* *z*, ea forma di- quæ purpuratores appellantur, qui purpuras piscantur. Vide Cælium Rhodig. lib. 8. cap. 11.

Spongitæ, *arabidus*. Gemma est à spongiæ similitudine dicta. Plin. lib. 37. cap. 10.

Sponsalis, **Sponsio**, **Sponso**, **Sponsus**, vide **Spondeo**.

Sponsus, Nomen ablativi casus, idem valens quod adverbium sim: hoc est, propria voluntate. [*arabidus*. Gall. *De bon gré*, *suu* *volontaire*, *volontairement*. Ital. *Da sua posta*, *di volonta*. Ger. *Freiwillig*, *frei* *willig*. Belg. *Van seise*. Hisp. *Voluntariofamente*. Pol. *Dobrowolnie*. Vng. *Zabat akaratom*. Ang. *Willingly*, *with a good will*.] Cic. Attico: Gaudeo id te mihi suadere, quod ego mea sponte pridè feceram. Virgil. 4. Eclog. Sponte sua sandix uentres vellet agnos. Sunt qui putent sponte adverbium esse, quod certè verum esse non potest, tum quod admitterat se cum adjectivum, quemadmodum alia nomina substantiva: ut mea, tua, vel sua sponte: tum quod non raro legatur ejus generis sponstis. Celsus lib. 1. cap. 1. Sanus qui & bene valet, & sine sponstis est, nullis obligare se legibus debet. Varro lib. 2. de re rust. Spontis suæ statuerat finem.

Sponsus, a, um, adjct. Quod est voluntarium aut naturale. [*arabidus*.]

Sponsus, spontale, om. r. Spontaneus, ultroque. [*arabidus*. Gall. *Volontaire*. Ital. *Volontaria*, *spontanea*. Germ. *Freiwillig*, *das* *aus* *eigenem* *trieb*. Hisp. *Cosa de su propria voluntad*, *voluntaria*. Pol. *Dobrowolnie*. Vng. *Zabat akaratom*. Ang. *Willingly*.] Apul. lib. 4. Quumque nulli nostrum spontale pomicidium suades persuadere posset, gladium per medium pectus ista fortissimo transfidit.

Sportula, a, aut à sporto herba quæ frequens apud Hispanos nascitur: aut ab sportando: erat valis genus ex vimine, junctis, aut sparto, aut simili leviori materia. [*is sal nisolo sal- sili*.] Gall. *Un panier ou une corbeille*. Ital. *Sportula*. Germ. *Ein gespohter Korb*. Belg. *Ein toef*. Hispan. *La espuerta*. Polon. *Kos*. Vngar. *Kosar*. Ang. *A basket or maund*.] Salsus lib. 2. Hicor. E' moris canes sportis dimittebant. Colam. lib. 8. cap. 7. Locus ad hanc rem desideratur calidus maximè, & minimi luminis, in quo singulæ caveis includatur angustionibus, vel sportis inclusæ pendant aves.

Sportula, z. diminutivum. [*arabidus*. Gall. *Petit panier*, *corbeille*. Ital. *Sportula*. Ger. *Ein gespohter Korb*. Hispan. *Pequeña espuerta*. Pol. *Kosik*. Vngar. *Kosarika*. Ang. *A little basket or maund*.] Plin. in Curcul. Qui incedunt suffocant cum libris, cū sportula. Idem in Menæch. Sportulam cape, atq; argentum: ecce numos tres habes. C. Habeo. E. abi, atq; opsonium affer. E. Et quoniam in sportulis pecunia, quandoq; etiam cibus in quotidianum usum deferri solebat, factum est ut sportula pro iis dicitur, & pro ea pecunia acciperetur, quæ à magnatibus iis quotidie dabatur, qui ipsos officii gratia essent comitati, aut domi salutavissent togati. [*is sal nisolo sal- sili*.] Salsus lib. 2. nunc sportula primo Limine parva sedet tibi rapienda togata. Idem Satyr. 3. Nonne vides quanto ethebetur sportula fumo?

Sportellus, diminutivum, Genus quoddam belliarum significans. [*arabidus*. Cicero ad Papyrium Pætum: Dediscendæ tibi sunt sportellæ & arrolagani tui.

Sportellus, e. *arabidus*. Fautor, studiosus. Hieron. lib. de script. ecclesiast. ubi de divo Luca agit: Sed & Tertullianus vicinus eorum temporum, refert presbyterum quendam in Asia *arabidus*: id est, amatorem Pauli, convictum apud Johannem, quod autor esset libri, & confessum se hoc Pauli amore fecisse loco excidisse.

Sputum, a, f. p. Rara quedã sæx q per ebullitione aut vehemē- tum agitatione rebus liquidis supernat. [*is sal nisolo sal- sili*.] Gall. *Espume*. Ital. *Spuma*, *schwamm*. Ger. *Schäum*.

Belg Schum Hisp. *Espuma*. Pol. *Piana*. Vng. *Nya taytek*. An. *Fome or frothe*.] Virg. 1. Aen. Spumas salis ære ruebant. Ovid. 3. Metam. Spumaq; pestifero circumfluit albida rictus. Virg. 3. Aen. Ter scopuli clamorem inter cava saxa dedere, Ter spumã elisam, & torantia vidimus astra.

Spumans, a, um, Spuma abundans. [*arabidus*. Gall. *D'espume*, *plais d'espume*. Ital. *Che rende grand spuma*. Ger. *Schäumig*. Hisp. *Llena de espuma*. Pol. *Pianis*. Vng. *Taytekos*. Ang. *Fomie or full of fume*.] Virgil. 30. Aen. Spumca icemicro sub pectore murmurat unda.

Spumans, a, um, idem. [*arabidus*. Plin. libro 12. cap. 7. Lycium aptissimum medicinar, quod est spumofum. Virg. 6. Aen. Inter saxa virum spumosa immererat unda.

Spumatus, adjct. Spuma aspersus. [*arabidus*. Gall. *Couvert ou plein d'espume*. Ital. *Schiumato*, *spumato*. Ger. *Mit schaum besprenge*. Hisp. *Espumado*. Pol. *Pianis*. Vn. *Detaytekos*. Ang. *Fomie or covered with fume*.] Cic. 1. de Divin. Saxaq; cana salis niveo spumata liquore, Tristificas certant Neptuno reddere voces.

Spumifer, a, um, Spumofus. [*arabidus*. Gall. *Qui porte espume*, *espumant*. Ital. *Che fa la spuma*. Ger. *Das vort schaum tret*. Hisp. *Casa que tiene a trabe espuma*. Pol. *Piani pel us*. Vng. *Tayte kës*. Ang. *Fomie or frothe*, *Jut Fluctus spumiferi*. Stat. lib. 1. Achil. Illi spumiferos glomerant à pectore flatus.

Spumiger, a, um, ejusdem significationis cū superiore: ut Fons spumiger. Ovid. lib. 11. Metam. Spumigerog; tuum fonti qua plurimus exit, Subde caput. Lucret. lib. 3. Ejectiq; domo fugiebant saxa tecta spumigeri suis adventu, validiq; leonis.

Spumias, Spumam emitto. [*arabidus*. Gall. *Espumer*, *rendre espume*. Ital. *Mandar fuori la spuma*, *far la spuma*. Germ. *Schäumen*. Belg. *Schäumen*. Hisp. *Llazar espuma*, *echar de si espuma*. Pol. *Pianis*. Vn. *Taytekos*. Ang. *To fume*, *to frothe*.] Plin. lib. 31. cap. 7. Subinde spuma pennis detrita: & postquam desierit spumare, tepidum infundere. Virg. 2. Georg. Spumat plenis vindemia labris. Idem lib. 3. Aen. ferit æthera clamor. Nauticus, adductis spumant freta versa lacertis.

Spumans, antis, participium. [*arabidus*. Gall. *Rendant ou issent espume*. Ital. *Che rende spuma*. Ger. *Schäumen*. Hisp. *Que echa de si espuma*. Pol. *Pianis*. Vng. *Taytekos*. An. *Foming or frothing*.] Virg. 1. Aen. Aut spumantis apri cuscum clamore prementem. Idem 4. Aen. Stat sonipes, ac fixa ferax spumantia mandit. Col. lib. 10. Sordibus & musso spumantes exprimit uvas.

Spumatus, us, ui, m. q substantivum. [*arabidus*. Gall. *lettiment d'espume*. Ital. *Essa rendere spuma*. Ger. *Schäumen*, *das schäumen*. Hisp. *Echamiento de espuma*. Pol. *Piana*. Vng. *Taytekos*. Ang. *A casting of fume*.] Stat. 1. Sylv. Distans flotentis operem, quoque anguis abundat spumatu.

Spumescio, is, ere, n. r. Spumofus fio. [*arabidus*. Gall. *Espumer*, *rendre ou devenir espume*. Ital. *Spumare*, *mandar fuori la spuma*, *diventare spuma*. Ger. *Schäumen*, *werden*. Hisp. *Echar de si espuma*, *à la zera espuma*. Polon. *Pianis*. Vngar. *Neg taytekozom*. Ang. *To wano fomie*.] Ovidius Epil. 2. At si nostra tuo spumescant æquora remo.

Spuo, is, ui, urum, Salivam ejicio. [*is sal nisolo sal- sili*.] Gall. *Cracher*. Ital. *Sputare*. Germ. *Spucken* oder *spucken*. Belg. *Spuen*. Hispan. *Espucar*. Pol. *Pluc*. Vng. *Pökök*. Ang. *To spite*.] Virg. lib. 4. Georg. Namq; alix turpes horrent, ceu pulvere ab alto quum venit, & terram sicco spuit ore viator Aridus. Hujus composita sunt Adspuo, conspuo, despuo, expuo, inspuo, & respuo: de quibus suis locis.

Sputo, as, is, spuofrequentativum. [*is sal nisolo sal- sili*.] Gall. *Cracher souvent*. Ital. *Sputare sovente*. Ger. *Ofst spucken*. Hisp. *Espucar à menudo*. Pol. *Wlucanie pluc*. Vng. *Pökökök*. Ang. *To spite often*.] Plaut. Nam illic isti qui sputatur, interdū moribus venit: id est, morbus comitialis, quem nominantes solemus despuere.

Sputator, oris, m. r. Qui frequenter spuit. [*is sal nisolo sal- sili*.] Gall. *Cracheur*. Ital. *Sputatore*. Ger. *Ein spüer* oder *spüer*. Hisp. *El que mucho espue*. Pol. *Wlucanie pluc*. Vn. *Pökökök*. Ang. *That sputator often*.] Plaut. in Milit. Minime sputator, icreator sum.

Sputum, u, n. f. Saliva à spuendo dicta. [*is sal nisolo sal- sili*.] Gall. *Crachat*. Ital. *Sputo*. Ger. *Spucken* oder *spucken*. Hisp. *Espuceta*. Pol. *Slyna*. Vn. *Pökökök*. Ang. *sputile*.] Dicitur & sputus, tus. Latantius lib. 4. Dabant autem Deo alapas manibus incestis, & impurato ore expuebant venenatos sputus.

Sputator, is, adjct. est inusitatum à verbo spuof: quo quum ureretur Sisenna in defensione cujusdam Chritilli, merito à C. Rufcio est irrisus, ut refert Cic. de clar. Orat. Fuit accusator, arguit, vetus, quo accusante Chritillum, Sisenna defendens, dixit quædam ejus sputatilia esse crimina. Tum C. Rufcius: Circumvenior, inquit, iudices, nisi subvenitis. Sisenna, quid dicas nescio, metuo insidias, Sputatilia quid est hoc? Sputa quid sit, scio: tiliica nescio. Maximi rufus: sed ille tamen familiaris meus rectè loqui, putabat esse, inusitate loqui.

Sputator, impurus, obscurus, lutulentus: [*is sal nisolo sal- sili*.] Gall. *Ord & sale*, *dehumeille*, *vilain*. Ital. *Sporco*, *torde*, *mal netto*.

